

ETT UTVALT RESEREPORTAGE FRÅN TIDNINGEN ÅKA SKIDOR

Åka Skidor

BELLA COOLA

BRANTA ÅK I BELLA COOLA

Häng med Åka Skidors medarbetare Magnus Wiström på Steep Skiing Challenge i Bella Coola. En veckas brant heliskiing i British Columbias snörika och kustnära berg. Mitt i vildmarken. Med en skidtokig svensk utvandrare som guide.

TEXT MAGNUS WISTRÖM

DESSUTOM...
- ETT EXKLUSIVT
PRENUMERATIONS-
ERBJUDANDE!

've been looking at this face for many years. This is something I wanted to ski for a long time.

Helikoptern har släppt av oss på toppen av Monster Peak och bergsguiden Jia Condon som har förberett med rep, berättar hur han i många år drömt om att göra det här åket. Ett åk som aldrig har gjorts tidigare.

British Columbias bergiga vildmarker sträcker sig så långt jag kan se, och västerut slingrar sig fjordarna in från Stilla havet. I dalgången, där den fiskrika floden från höglandet möter havsvattnet ligger Bella Coola. Här har nuxalkindianerna levt i årtusenden, isolerade av de väldiga bergsmassiven.

Efter att ha firat mig sextio meter nerför den branta klippväggen når jag snön. På en liten hylla som inte är mycket större än att jag får plats med ena skidan, gör jag proceduren att ta av mig ryggsäcken, ta loss skidorna och lägga ner ena skidan i snön. Allt med största försiktighet. Sedan skrapar jag varsamt bort snön under pjäxan innan jag klickar i bindningen. Det lutar runt femtio grader och det är inte läge att tappa skidan.

Vi är fyra spända och lite nervösa åkare som gjort oss redo. Ett par från Tyskland, en kille från London och så jag. En av grupperna i veckans Bella Coola Steep Skiing Challenge som är ett nytt koncept för skid- och snowboardåkare som vill testa en extrem variant av heliskiing, med brant skidåkning i fokus, och utmana sig själva i exponerad terräng. De kustnära bergen har normalt ett stabilt snötäcke och det är på våren som de brantare hangen blir åkbara.

När vi några dagar tidigare landar med det 19-sitsiga flygplanet från Vancouver möts vi av värme – perfekt för T-shirt och flip-flops – trots att det är sista dagen i mars. Efter lunch och säkerhetsgenomgång skulle vi direkt upp och åka skidor. Det känns överkligt att ta på sig skidkläder i värmen, men de snöklädda topparna ser inbjudande ut.

På några minuter är vi uppe i bergen. Piloten Dave ser ut att njuta av sitt jobb när han låter helikoptern smeka tätt över de vassa bergsryggarna som istiden aldrig lyckades bryta ner. Bergsguiden Jan Neuspiel kommunicerar med Dave och pekar på en av topparna. Strax därefter har vi landat på en smal snöremsa.

Bergen känns på något sätt större och mäktigare när det inte finns några liftar, ingen kabinbana till

Jia Condon firar nerför Monster Peak för att göra ännu ett förstaåk.

MAGNUS WILSTRÖM

Totempålar berättar nuxalkindianernas historia.

BELLA COOLA HELISPORTS

De vithövdade örnarna övervakar dalgången.

MIKE WIGLE

Skål! Swede har hittat sitt Shangri-la här i vildmarken.

BELLA COOLA HELISPORTS

toppen och inga markerade nerfarter. Och framförallt inga andra skidåkare. Efter att helikoptern försvunnit ner i dalen blir tystnaden kompakt.

– Let's do a warm up run, säger Jan och guidar oss ner i ett långt men inte särskilt brant åk.

Guiderna vill naturligtvis se gästerna åka skidor innan de tar med dem på något mer krävande. Solen skiner från en klarblå himmel och den torra snön längst upp övergår snart till krämig vårsnö. Det är en härlig känsla att med hög fart göra stora svängar ner i den högalpina miljön, utan ett skidspår i närheten.

I slutet av nittiotalet kom svensken Peter "The Swede" Mattsson till Bella Coola för att spela in skidfilm. Med sitt företag Mountain Sport Production organiserade han uppläggen kring filminspelningar och ansvarade för säkerheten. Under flera års tid hade han rest runt och filmat i British Columbia, Alaska och Grönland. Filmproducenterna hade alltid önskemål om att komma till nya ställen. Peter, som både bilat och cyklat runt stora delar av British Columbia hade för många år sedan gjort en avstickare till Bella Coola.

– För mig har det alltid varit intressant att se vad som finns där vägarna tar slut, bortom civilisationen, förklarar Peter. Jag var där och fiskade och vandrade några dagar. Det var inte många som kände till Bella Coola, men ibland träffade man någon som varit där och alla var fascinerade av naturen och de stora branta bergen.

Att bergsmassiven runt Bella Coola kunde erbjuda bra skidåkning förstod Peter, men vad de skulle upptäcka när de första gången tog sig upp med helikopter hade han inte kunnat drömma om.

– Det finns fler duktiga skidåkare idag än vad det gjorde för fem eller tio år sedan, samtidigt som skidorna har blivit så mycket bättre. Många efterfrågar mer krävande skidåkning, svarar Peter på min fråga om bakgrunden till Steep Skiing Challenge.

Peter emigrerade från Uddevalla till Kanada i slutet av sjuttioalet och kom till Whistler några år senare. Whistler var då en okänd håla med endast ett fåtal hus, men bjöd på fantastisk skidåkning och hade Nordamerikas högsta fallhöjd. Peter, som hade jobbat inom restaurangbranschen i flera år, tog över driften av restaurangen på Highland Lodge (idag Rimrock Cafe) och till sin hjälp anställde han sina skidåkarkompisar.

– Men det var inte så smart, säger Peter och skrattar. Så fort det hade dumpat kom vi sent till jobbet och när vi väl kom var vi utsvultna efter skidåkning och började med att äta.

I disken stod en 18-årig yngling vid namn Trevor Petersen. Peter hade träffat Trevor och hans kompis Eric Pehota i Apex, ett ställe österut, och lockat med dem till Whistler. Eric och Trevor, som skulle visa sig bli pionjärer inom kanadensisk friåkning, bidrog till att göra Whistler känt utanför Kanada

genom deras medverkan i filmer och skidtidningar.

För att kunna ägna sig åt skidåkning på heltid lämnade Peter restaurangbranschen och utbildade sig till bergsguide. Tillsammans med Trevor drog han igång No Wimp Tour. Tanken var att guida skidåkare till brantare terräng i bergen.

– Men vi var för tidigt ute, menar Peter. Backcountry-skidåkning var inte speciellt stort på den tiden.

Att det finns en efterfrågan idag är tydligt då veckorna med Steep Skiing Challenge snabbt blir fullbokade.

Dave sätter ner helikoptern på en smal bergskam. Hukande kliver vi av och ställer oss på knä i snön. Så fort vi lastat ur skidorna lyfter helikoptern igen. Ribban har höjts och nu ska vi åka en brantare couloir. Omgivningen är dramatisk med höga bergväggar längs sidorna och en mäktig glaciär som visar sina tänder på andra sidan. Det är som att åka skidor i en katedral där väggarna är på väg att falla in mot oss.

Det är riktigt brant, närmare femtio grader, och bara för att göra det lite svårare så finns det en glaciärspricka i utgången av rännan. Och på andra sidan sprickan har en isvall bildats, så att man med hundra procents säkerhet ramlar ner om man inte lyckas ta sig förbi längs sprickans sidor. Som en minigolfbana där alla får spik.

Vi åker en och en. Jag åker som tvåa, efter guiden, och tar det lugnt. Åket ligger i skuggan, skymt av de jättelika bergväggarna, så snön är kall och fin. En sväng i taget. Full koncentration.

Många som inte åker skidor (och säkert en del av er som gör det) kanske frågar sig varför man utsätter sig för detta. Men det är just här som jag kommer närmare en förklaring – att få göra det

Piloten Clayton har hyfsad utsikt från sin arbetsplats.

BELLA COOLA HELISPORTS

Spara 485 kr!

PRENUMERERA PÅ
ÅKA SKIDOR!

5 NR
+
URBANEARS
FÖR ENDAST
200 KR

» Nu får du som prenumerant tillgång till e-versionen av Åka Skidor i din mobil, surfplatta och dator! «

VÄRDE
335 kr

Urbanears Bagis InEar

För bästa ljudupplevelsen och med en inbyggd störningsreducerare har Urbanears tagit fram en av de bästa hörlurarna på marknaden. De har en inbyggd mikrofon och fjärrkontroll för att du enkelt ska kunna gå fram och tillbaka i dina spellistor. Smart funktion för att klicka ihop dina lurar runt halsen när du inte använder dem så vet du alltid var du har dem.

Slumpen avgör vilken färg det blir.

5 nr av Åka Skidor, ord. butikspris	350 kr
Urbanears (värde)	335 kr
Totalt värde	685 kr
Ditt pris endast + porto 29 kr	200 kr
Du sparar	485 kr

SNABBAST BESTÄLLER DU PÅ: www.akaskidor.se/kampanjer/akaskidor

Ja tack!

Jag vill prenumerera på **5 nummer** av Åka Skidor för endast 200 kr och få **Urbanears hörlurar** på köpet! (porto 29 kr tillkommer)

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefonnummer: _____

E-post (fyll i och få tillgång till e-tidning snabbt): _____

ÅKA
SKIDOR
BETALAR
PORTOT

Åka Skidor

c/o Egmont Publishing AB
Svarspost 205 831 48
208 00 Malmö

Egmont Publishing AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationer och lämna erbjudanden från företag inom Egmontkoncernen eller andra företags produkter och tjänster. Alla kunduppgifter som lämnas in behandlas i enlighet med PuL. Genom att du lämnar dina personuppgifter godkänner du att Egmont lagrar och behandlar dessa för ovan angivna ändamål. Du förbinder dig ej till ytterligare nummer, du kommer att få ett nytt erbjudande att ta ställning till vid periodens slut. Eventuell premie skickas ca 3-5 veckor efter att vi mottagit din betalning. Erbjudandet gäller så långt lagret räcker, dock längst till 2016-01-30 och endast nya prenumeranter inom Sverige. För mer information om villkor och din ångerrätt, se www.dintidning.se/villkor

roligaste man vet i en miljö likt denna, som kräver hundraprocentig koncentration, är en oerhört stark och intensiv upplevelse.

Det går inte att tänka på vad man ska äta till middag eller om man har glömt att betala in hyran. Det är en sväng åt gången som gäller. Höger, vänster, höger, vänster.

Jag kommer ner, pulsen är hög och jag ställer mig med guiden Jia och tittar upp på näste åkare. Daniel från London har åkt skidor sedan han vara fyra och tillbringat många vintrar i St Moritz. Han har varit riktigt snabb de åk vi gjort innan och jag har haft svårt att hänga med i hans tempo. Han gör inget undantag i detta åk och håller bra fart ner.

Precis när jag kommenterar till Jia hur bra jag tycker Daniel åker, hamnar han i bakvikt och faller. Tappar ena staven, roterar runt i snön, men lyckas på något mirakulöst sätt komma på benen igen. Staven glider nerför den branta couloiren och säkert som amen i kyrkan åker den ner i glaciärsprickan.

Jia, som ser ut som en vältränad John Belushi, pustar ut när Daniel kommer ner. I samma sekund som han föll var Jia på väg mot sprickan.

– Steep Skiing Challenge är inte bara en utmaning för gästerna. Det är även en utmaning för oss guider, menar Jia. Vi vill naturligtvis kunna åka branta och exponerade åk, men samtidigt är det viktigt att alla kommer ner helskinnade.

Jia har grekiskt påbrå. Han växte upp i Calgary och började inte åka skidor förrän i tonåren, men fastnade direkt och efter skolan flyttade han upp till Whistler för ett liv som skibum. Att han skulle bli bergsguide var inte planerat. Jia var mer intresserad av att utveckla sin egen åkning och klättring, samt att göra så många förstaåk och första-bestigningar som möjligt. I Whistler träffade han Peter och började snart jobba med säkerheten vid inspelning av skidfilmer, ett jobb som skulle ta honom till Bella Coola.

I Bella Coola vakar totempålarna över det lilla samhället. Affärerna säljer fiskeutrustning och inne på dinern doftar det stekt bacon och nybryggt kaffe. På väggarna hänger bilder på Vancouver Canucks och bröderna Sedin och runt borden sitter ättlingar till de norska immigranterna som kom hit i slutet av artonhundratalet. De är skogshuggartyper, orakade med rutiga skjortor och med kepsarna på.

Runt de ruffiga husen i indianreservatet stryker hundarna omkring och i hamnen ligger fiskebåtarna och väntar på sommarturisterna. Till Bella Coola kom man förr i huvudsak för fisket, naturen och för att få se grizzlybjörnar. Det var inte många som trodde på Peters planer på att locka hit vinterturister. Nu kommer hängivna skidåkare från hela världen hit för att åka skidor i ett bergsområde som

»Det är som att åka skidor i en katedral där väg-garna är på väg att falla in mot oss.«

En av många branta couloirer i Bella Coola.

är större än de schweiziska alperna. Något som varit positivt för hela dalgången.

– Vi köper maten lokalt och anlitar allt från guider till elektriker som bor i området. Sedan är det många av våra gäster som köper skulpturer och smycken tillverkade av nuxalkindianerna, förklarar Peter.

Vid inspelningarna av de första skidfilmerna i Bella Coola fick Peter och de andra guiderna möjligheten att kartlägga bergsområdet. Det var större än vad de någonsin fantiserat om och erbjöd en fantastisk variation av skidåkning. Bergen delades in i olika zoner och man gav åken namn. Ett område fick namn efter filmer med Clint Eastwood, ett annat efter surftermer, och det finns områden som namngivits efter europeiska länder och kända berg och skidorter. Här hittar vi både Grand Montets och Zermatt.

På guidernas rum hänger nu stora kartor på väggarna med de namngivna områdena. Stora delar är fortfarande utforskade och det finns många tänkbara nerfarter som aldrig har sett en skidåkare.

Tillbaka till Monster Peak. Ett nytt åk väntar.

Katrin Ebner firar sig ner för att komma åt ett brant åk på Monster Peak.

Mellan de branta åken blir det ett och annat puderåk.

»Stora delar är fortfarande utforskade.«

Jag andas ut en kort stund och försöker samla tankarna efter att jag fått på mig skidorna. Men mina demoner ifrågasätter vad jag har gett mig in på. Vad är det du försöker bevisa? Du är för gammal för det här, ekar rösterna i mitt huvud.

Men det är för sent att backa ur nu, så jag gör mitt bästa för att slå undan de negativa tankarna.

Den torra lössnön som ligger ovanpå ett fastare lager gör att snöras bildas vid varje sväng, men det är inte värre än att jag kan hantera det.

Jag försöker att åka avslappnat men kontrollerat, och även om det inte ligger några klippor rakt under mig känns åket rätt exponerat. Det är lika mycket en psykologisk utmaning som en rent teknisk, men det handlar om att våga utmana sig själv och att tänja på sina egna gränser.

När jag kommer ner är det med stor tillfredsställelse jag tittar upp på det åk vi precis har gjort, och den high five som vi förenas i har nog aldrig varit så välkommen. Innan veckan är över har vi hunnit med tre förstaåk. Den ståtliga couloiren döptes till Shiva Linga och branten från Monster Peak till GLGF. Vad förkortningen står för får du fråga Jia om.

Peter, eller Swede som alla kallar honom här, flyttade hit för sex år sedan, ett stenkast från anrika Tweedsmuir Park Lodge som ligger en halvtimme upp i dalgången. Helikoptern landar framför lodgen och på höstkanten strövar grizzlybjörnarna runt husknuten och äter klöver från gräsmattan. Och vid älven som flyter förbi fiskar man lax och havsforell. Här trivs Peter med närheten till naturen. Han har ingen längtan tillbaka till Whistler.

– Vi upplevde guldåren i Whistler på åttiotalet och i början av nittiotalet. Sedan blev det för hajpat och för mycket folk, förklarar Peter. En hajp som Peter ironiskt nog var med om att skapa med all publicitet i skidtidningar och filmer.

– Idag har man fyrtioåttatusen bäddar i Whistler, och visst är det ett schysst ställe om man vill ha party, men jag flyttade till Kanada för naturen och för vildmarken. Det får jag så mycket mer av här uppe, och vi är endast sex bofasta i Tweedsmuir, säger Peter och skrattar. Sedan hade jag åkt allt som gick att åka i Whistler. Numera blir det kanske tjugofem dagars skidåkning per säsong här uppe. Jag rycker in och guidar ibland och åker med gästerna om det finns en ledig plats i helikoptern.

I lodgen hänger signerade fotografier på Seth Morrison, Shane McConkey och andra proffsåkare som varit här och filmat.

– Shane McConkey satt här och ritade på skidor med omvänt spann, minns Peter. Du borde ta patent på det där, sa jag åt honom. Men det gjorde han aldrig.

Under vår vistelse är Sherpas Cinema här för andra gången och gör tagningar för filmen Into the Mind. Den här gången har man slagit läger uppe i bergen. En av åkarna är Kye Petersen, son till Peters gamle kompanjon Trevor, som tragiskt omkom i Chamonix 1995.

Senare under veckan slår vädret om från vår värme till snö och kyla. Snön har lagt sig på träden i bergen och i stället för brantåkning avslutar vi veckan med skogsåkning i januaripuder. Ingen protesterar.

Bella Coola har egentligen allt. Här finns branter som i Alaska, couloirer och långa åk som i Alperna och här finns förstklassig skogsåkning. Allt i ett område som är så stort att det är svårt att greppa. Man skulle antagligen kunna åka här en hel livstid utan att behöva korsa ett skidspår eller göra samma åk två gånger.

Under guldruschen i mitten av artonhundratalet passerade lycköskare Bella Coola på sin väg till guldfälten i Cariboo. Det var få som hittade vad de sökte. Hundrafemtio år senare fann svensken Peter Mattsson sitt Shangri-la här i vildmarken bland grizzlybjörnar och totempålar, och med ett gigantiskt bergsområde som gjort för skidåkning. Det vita guldet bara låg där och väntade. ✱

Du kan spendera resten av ditt liv i Bella Coola och du skulle ändå inte hinna åka allt.

Heliskiing i Bella Coola

Helikoptertransport till seriöst branta åk i indianernas rike i norra British Columbias ödemarker, Bella Coola är en udda skiddröm.

» LÄGE

Bella Coola ligger i västra British Columbia, nordväst om Vancouver. I samhället Bella Coola bor det cirka 600 invånare och i hela dalgången ungefär 2 000 personer. Ekonomin är baserad på fiske, skogsbruk, detaljhandel och turism.

» RESA

Flyg från Vancouver tar en dryg timme med Pacific Coastal Airlines och ingår vid bokning med Bella Coola Helisports. När man flyger i klart väder får man en uppfattning om hur stort bergsmassivet är.

Att köra bil från Vancouver innebär en sträcka på nästan hundra mil. Sista biten ner genom bergsmassiven är vacker, men den smala och branta grusvägen är inget för den höjdrädda. Från Port Hardy på Vancouver Island går det att ta sig med båt till Bella Coola.

» BOENDE

Det finns flera lodger och bed & breakfast i dalgången. Bella Coola Helisports har två boenden: Bella Coola's Eagle Lodge är en lodge med bra standard och stora rum. Deen har en liten matsal där frukost och middag serveras.

Anrika Tweedsmuir Park Lodge, som ligger ytterligare lite längre in i dalgången, är ett boende för den kräsne, med högklassig mat, spa och jacuzzi med utsikt över de höga bergen. Här bodde och tränade Sir Edmund Hillary – som blev först att bestiga Mount Everest – med en grupp bergsklättrare på femtiotalet.

» SKIDÅKNINGEN

Skidområdet är 325 gånger så stort som Whistler Blackcomb. Ja, du läste rätt: 325. Här finns all typ av åkning i alla svårighetsgrader. Stora öppna åk med moderat lutning, snorbranta couloirer och skidåkning med utsikt över fjordarna från Stilla havet.

Här finns både glaciär- och skogsåkning av högsta klass. Du skulle kunna tillbringa resten av ditt liv här och ändå inte hinna åka allt.

MAGNUS WISTRÖM

» PRIS

Priser varierar beroende på antal dagar och typ av program, från 35 000 till 80 000 kronor för tre till sju dagars helikopterskidåkning. För den som gillar att gå på tur finns programmet Heli Assist Ski Touring, där man blir uppflugen med helikoptern till en bergstopp på morgonen och hämtad i en dalgång på kvällen. I priset ingår flyg från Vancouver, boende med alla måltider, lavinryggsäck och skidutrustning.

MER INFORMATION

www.bellacoolaheliskiing.com

www.facebook.com/HeliSkiing-BellaCoolaScandinavia

mail: Fredrik.Grim@advanta.se

BELLA COOLA HELISPORTS

» HISTORIA

Peter Mattsson kom till Bella Coola i slutet av nittiotalet för att spela in skidfilm. Sedan dess har flertal skidfilmer spelats in i området med de mest namnkunniga skidåkarna. Det var först några år senare som området öppnades för helikopterskidåkning. Nuxalkindianerna (uttalas [njohååk]) har funnits i dalgången i årtusenden. De norska nybyggarna bosatte sig här i slutet av artonhundratalet.

